

Bredstjärtade labbar sensation vid Hagaberg

Jan-Erik Malmstigen

Hösten 1999 kom att bjuda på ett av de största inflöden av labbar som någonsin observerats i Sverige. Framför allt handlade det om de bredstjärtade labbarna. Även Lindesbergs kommun berördes och summan var sensationell, 22 individer.

Redan tidigt på hösten kom rapporter om att denna höst skulle kunna bli ett bra labbår i Sverige. Vid t.ex. Revsudden i Kalmarsund var sträcket bättre än på många år och i mitten av september kom rapporter om enstaka sträckande bredstjärtade labbar från Småland, längs Östersjöskusten samt flera observationer i Skåne och på Öland.

Fredagen den 24 september kom de första rapporterna om att något stort var på gång. Under en timme passerade denna dag 156 bredstjärtade labbar Astholmen utanför Sundsvall. Den 25 september beräknades att minst 600 "brellar" passerade norra Upplandskusten. De flesta labbarna kom från norr, skruvade sedan upp på höjd, för att försvinna mot sydväst in över land utefter Dalälven. Alla fåglar var juvenila och till ca 80% mörka. Största flokken innehöll 27 individer. (Johansson, R. Milvus 1999:3).

Hagaberg 25.9

Vid 12-tiden ringer min telefon hemma. Det är Ulla Wallin som tillsammans med Hans Larsson och Niklas Ingerstedt, båda från Arboga, befinner sig nere vid Hagabergsplattdammen. "Jag tror det ligger labb här i viken" säger hon. Jag åker givetvis ner på en gång. Jag kände då via Club 300:s mailing-

från mönstret beträffande storlek, flyktsätt etc. Fågla kunde senare även ses av bl.a Mats Andersson, Lennart Sandberg, Kjell Mattsson och Helge Jansson. Vid 14-tiden drog fåglarna vidare mot väster och kunde därefter ej återfinnas.

Fortsatt sträck

Den 26 september görs fler inlandsfynd av bredstjärtad labb. Från Närke/Västmanland finns följande rapporter: två ex vid Oset, sex ex sträckte förbi Åmänningen samt en ung individ vid Kvikksund, den sistnämnda sågs på lokalen t.o.m den 29 september. Förutom enstaka vanliga labbar dessutom en stortlabb på Hjälmaran den 27 september.

Sträcket bromsades upp kraftigt den 27 september i och med ett väderomslag. Flera intressanta frågeställningar om bl.a sträckets huvudriktning har diskuterats, inte minst på olika mailing-listor på nätet. Det skall därför bli intressant att efterhand få ta del av de sammansällningar från höstens labbinvasion som kommer att publiceras på såväl rix- som det lokala planet.

Ursprung

Höstens labbinvasion härstammar med all sannolikhet från den Nordryska tundran. En bidragande orsak till massupträandet kan vara de ihållande ostvindarna i mitten/slutet av september samt att det varit ovanligt gott om lämmar i häckningsområdet denna säsong, något som med jämna mellanrum utlöser invasioner av framför allt juvenila fåglar. En parallell är den invasion av fjällugglor och hökugglor

som tycks vara på gång i Finland men även på flera håll i Sverige denna vinter.

Tidigare fynd:

Det första fyndet i kommunen gjordes eftersommaren 1863 då ett ex blev skjutet vid Klotens bruk i Ramsbergs socken (Svenska jägareförbundets Nya Tidskrift 1866:213, 1872:128, 1872:192).

Fågeln publicerades första gången som en "spetsstjärtad labb" d.v.s den art vi idag kallar labb. Nästa gång fågeln dyker upp i litteraturen benämndes den "stortlabb". Den första fågeln bestämdes från början och felet rättades hos Vetenskapsakademien dit fågeln sändes. Att fågeln kallades stortlabb berodde på att man ville undvika "det långdragna namnet Bredstjärtad Labb".

Litteratur

Johansson, R. Imponerande sträck av labbar hösten 1999. Milvus 1999:3:26-29.

